

raadet være opfordret til selv at have Opmærksomheden henvendt paa, hvilke Foranstaltninger det antog at kunne bidrage til det samme Maal, og til saavel at foreslaa Præsten samme som i fornødent Fald at indgaa med sine Andragender og Ønsker til højere Foresatte.

Ifølge Beretninger, indkomne til Ministeriet i Slutningen af 1859, var der da i Henhold til denne Opfordring, som ikke havde savnet kraftig Understøttelse fra Biskoppernes Side, oprettet Menighedsraad i henved 280 Købstad- og Landsogne, nemlig i Sjællands Stift henved 70, i Fyns Stift 50, i Lolland-Falsters Stift 4, i Aalborg Stift 8, i Viborg Stift 9, i Aarhus Stift 53 og i Ribe Stift 86 (hvoraf 11 i de senere afstaaede Distrikter). Efter de fleste af de paagældende Præsters Vidnesbyrd havde de i deres Menighedsraad fundet en virksom Støtte i Udøvelsen af deres Kald, og ogsaa fra Lægmænd, navnlig saadanne, som selv havde været Medlemmer af Menighedsraad, foreligger der Udtalelser gaarende ud paa, at der i flere Menigheder var virket ikke saa ganske lidet i kristelig og kirkelig Henseende af Menighedsraadene. I denne Henseende skal navnlig henvises til forskellige Udtalelser, der faldt i Folketinget i Samlingen 1858 (10de Session) under 1ste Behandling af et ved privat Initiativ fremsat Forslag til Lov om Oprettelse af et Kirkeraad (Folketingst. Sp. 747, 822 og 864). Ganske vist lød der under den samme Forhandling ogsaa Stemmer i modsat Retning (sammesteds Sp. 643), men den her faldne Udtalelse var nærmest rettet imod den Maade, hvorpaa Menighedsraadene vare komne tilstede som rent frivillige Institutioner, oprettede ad administrativ Vej, og fremsattes som en Advarsel imod at give dem en indirekte Anerkendelse ad Lovgivningens Vej ved at give dem Andel i Valgene til Kirkeraadet. En ganske tilsvarende Indvending var fremsat Aaret forud i Landstinget (Landstingst. 9de Session 1857, Sp. 1059) under 3die Behandling af et af Kirke- og Undervisningsministeren fremsat Lovforslag angaaende Bestyrelsen af den ved Lov af 8de Marts 1856 oprettede „De fattiges Kasse“ (Anhang A. Sp. 1105—08). For at give Menighedsraadene et paa mange Steder savnet udvortes Grundlag for deres Virksomhed var det i dette Lovforslag i Henhold til et Andragende fra flere Menigheder i et Stift, hvor Menighedsraads Indførelse hidtil saa godt som slet ingen Fremgang havde haft, foreslaaet, at Bestyrelsen af „De fattiges Kasse“ skulde gaa over til Sognepræsten i Forbindelse

med Menighedsraadet; men under den nævnte Behandling i Landstinget fremsattes der herimod den Indvending, at det maatte betragtes som en Selvfølge, at en Institution, der skulde anses som legaliter bestaaende, maatte have sin Hjemmel i en Lov. Lovforslaget vedtoges dog med 21 Stemmer mod 11 og oversendtes til Folketinget, som imidlertid paa Grund af den fremrykkede Tid ikke fik Lejlighed til at undergive det nogen Behandling, og det kom ikke senere frem for Rigsdagen.

Et Forsøg paa at give Menighedsraadene Lovhjemmel blev gjort ved et af den daværende Minister for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Monrad) den 3die Oktober 1860 i Landstinget indbragt Forslag til Lov om Oprettelsen af Menighedsraad (Rigsdagst. 12te Session, Anhang A. Sp. 1203—1222). Dette Lovforslag tillod fremdeles Oprettelsen af Menighedsraad i Overensstemmelse med Cirkulæret af 24de September 1856, men fordrede en særegen Oprettelsesmaade, for at Menighedsraad skulde kunne erholde de ved Forslaget hjemlede særegne Rettigheder, som navnlig gik ud paa Bestyrelsen af de fattiges Kasse, hvortil henlagdes de til bedste for Sognets fattige stiftede Legatmidler (§§ 16—17), raadgivende Stemme ved Præsteembedets Besættelse (§ 23), ved Spørgsmaal om Kirkegaardes Udvidelse (§ 28) og Omannektninger og deslige (§ 30) samt ved Udelukkelse fra Altergang (§ 21), hvorhos Menighedsraads Samtykke udkrævedes til Indførelse af Roskilde Konvents Psalmebog (§ 26), til Forandringer i Tiden for Guds-tjenestens Afholdelse og til Sognekirkens Benyttelse af Sognebaandsløserne (§ 27) saavel som med Hensyn til Indførelse af nye Lærebøger. Om et saadant Menighedsraads Oprettelse skulde der i Reglen være Enighed til Stede mellem Sognepræsten og de 30-aarige Mænd, som hørte til Folkekirken og havde fuld Adgang til dens Goder, men Oprettelsen kunde trods Sognepræstens gentagne Modstand paa-bydes af Biskoppen eller Ministeriet. Raadet skulde bestaa af samtlige gejstlige i Sognet og 4, 8, 12 eller 16 Ældste, hvoraf Halvparten skulde vælges af de til Folkekirken hørende mindst 30-aarige Mænd, som udtrykkelig erklærede at vedstaa deres Daabsløfte, en Fjerdedel af Menighedsraadet selv og en Fjerdedel af Sognepræsten (som første Gang ogsaa skulde vælge den nys nævnte Fjerdedel, hvor Menighedsraad ikke tidligere vare oprettede) blandt dem af Menighedens Medlemmer,